

forbausende at see, hvilken Værdighed, og Overlegeubed, og Selvfølelse, og Aplomb, der kan komme selv over en ubetydelig Person, naar han faaer et Embede, og selv om man nu i Forholdet mellem Mand og Mand kan føle sig ilde berørt af et saadant Blæseri, vil man ikke undlade at dømme anderledes, naar man betragter det samme Fænomen fra Ideens Standpunkt; thi det vil da blive os klart, at Mandens Stilling er en darwinistisk Factor, som ifølge en af de skønneste Naturlove forvandler ham til vor Overmand, selv om vi til daglig Brug, og naar vi ville være splendide, i det Høieste kunne anerkjende ham som vor Ligemand. — I endnu højere Grad kommer dette frem, hvor Penge spille Hovedrollen og frembringe den Art indenfor Menneskeslægten, som kaldes Matadorer.

«Hvoraf kommer det,» spurgte jeg engang en Matador, «at naar De gjør Deres Mening gjeldende, saa stødes der i Trompeter fra Skagen til Kongeaen selv om det angaaer en ren Bagatel; men dersom jeg vilde sige det Selvsamme, saa var der ikke et Menneske, som tog Notits deraf?»

«Det skal jeg sige Dem, min Ven,»*) svarede Matadoren; «det kommer ganske simpelt deraf, at De ikke har Capital.»

«Capital?» spurgte jeg forundret. Jeg var dengang meget grøn. «Er da ikke Sandheden Sandhed, uden at behøve Capital?»

«Sandheden Sandhed?» gjentog han med en grytende Latter. «Sandheden Sandhed? Nei gu' er den ei. Men eier De saamegen Capital, at De kan sige til de Andre: «Gaa Fanden ivold!» saa skal De bare see, hvor man lægger Mærke til Deres Ord. — Hæ! — — Hæ!» Dermed tændte han sig en Cigar og kastede sig i sin Lænestol.

Paa mig var denne fortrolige Meddelelse ikke spildt, skjøndt jeg dengang langt fra anede, at Manden med det Samme havde foræret mig en Capital. Først senere blev det mig klart, og navnlig ved Hjælp af Darwinismen; thi hvilken anden Forklaringsgrund skulde vel tænkes mulig, naar man vil forstaae den Forskjel, der er mellem Matadorernes Optræden og andre Folks Optræden. Betragt f. Ex. den Maade, hvorpaa Matadoren i en Samtale sætter «andre Folk» til Væggen. Grunde og Beviser ere for ham Intet; han affærdiger dem med det lille og bekvemme Ord «Snak», og Folk finde sig glatvæk deri. Han fordrer i enhver Sag, ligesom de daarlige Billardspillere, at faae indrømmet visse Points forud, og see, man indrømmer ham det! «I Hovedsagen og alt det Afgjørende har jeg Ret,» siger han; «muligen kan De faae Lov til at have en Mening om Bitingene; men det er et stort Spørgsmaal, om jeg saa gider høre paa Dem.» Dette er Kvintessensen af hans Tale i Politiken, i Konsten, i Videnskaben, i Handel og Vandel, kort sagt overalt; thi ethvert Omraade har sine Matadorer. Og nu spørger jeg, om Sligt vilde blive taalt mellem fornuftige Mennesker, dersom der ikke i Forveien var foregaaet en Forvandling med os Allesammen.

Eller for at nævne et andet Exempel, hvem kjender ikke den kjæphøie Tone, som selv meget unge Damer tillade sig, naar Tilfældet har stillet dem indenfor Matadorverdenen? Det skulde være Deres eller min Datter, som vovede at tiltale Folk paa den Maade; vi vilde øieblikkeligt kjøre hende ud af Stuen, og skamme os over hendes Uopdragenhed; men i hin Livets Beletage kan en næsviis Putte tillade sig omtrent, hvad hun vil, og det optages som Vidnesbyrd om en livlig Aand; hun er «mageløs morsom» og «begavet», seer De, «interessant, pikant, charmant» og kort sagt, i sin gode Ret, thi hun er et Product af en Naturlov, og hvem glæder sig ikke over Naturen? —

Men synes det nu ikke blot efter denne ringe Begyndelse, som om Alt kunde blive til Alt? Jeg erindrer engang at have seet en Tegning, som begyndte med et Strygebrædt, der lidt efter lidt blev forvandlet, indtil det endte som en Baldame, og skjøndt man kunde kontrollere hver Skridt, var det umuligt at paavise noget Spring i Overgangene. Jeg har seet en Støvleknegt, der paa samme Viis blev animeret saalænge, til den endte som en Justitsraad. Er dette ikke betænkeligt? Thi kan en Kunstner foretage saadanne Forvandlinger, hvad kan saa Naturen ikke gjøre? Og see vi ikke besynderlige Fænomener trindt omkring? En betydelig Mand samler et Parti, og den betydelige Mand er skaldet, har en stor Næse og bruger tærnedede Lommeterklæder. Strax begynder Darwinismen at arbejde i

det Skjalte, og i Løbet af faa Aar finde vi en Kreds, hvis Medlemmer alle ere skaldede, have store Næser og bruge tærnedede Lommeterklæder. Den betydelige Mand skriver kun med Gaasefjer, og Staalpenne ere banlyste i den hele Kreds. Den betydelige Mand decreterer, at Dette er godt, Hint slet; hele Kredsen kan derefter kun see Dette, men har faaet sort Stær overfor Hint. Den betydelige Mand pleier at give Brøl, naar han nyser; hele Kredsen brøler, og Antidarwinisterne raabe Prosit. —

Her nødes jeg til at standse, skjøndt Fremstillingen først nu skulde til at begynde paa det Punkt, som egentlig vedkommer de to unge Damer, og som i dybere Forstand skulde tilfredsstille dem, nemlig «Kvalitetsvalget»; men da Bal- og Selskabsvæsenet for Øieblikket er i fuld Gang, turde det maaskee være hensigtsmæssigt ikke at give de unge Damer Anviisningen altfor tydeligt, da de — Gud velsigne dem! — i dette Punkt darwinisere saa fortræffeligt, fordi de netop her ere saa vidunderligt udstyrede fra selve Naturens Haand.

Ulykken paa Shipton-Jernveien.

Ved Middagstide sidstledne 24de December hændtes paa en af de engelske Jernveie en Ulykke, som forvandlede Manges Juleglæde til den dybeste Sorg. Et Iltog, bestaaende af to Locomotiver med fjorten eller sexten Vogne, fulde af Reisende, susede frem fra Oxford til Birmingham. Da gik der Brist paa et Hjul; Toget kom ud af Skinnerne og tumlede videre henvend 500 Alen, indtil det tærnedede mod Brystværnet paa Broen over Oxford- og Birmingham-Canalen og derved bragtes aldeles i Virvar, idet nogle af Vognene kastedes ned ad Skraaningen og de andre slyngedes sammen i en Bunke paa Veien. Af de Reisende dræbtes 26 paa Stedet; 6 ere senere afgaaede ved Døden, og 70 ere komne alvorlig til Skade, nogle saa farlig, at der er ringe Haab om deres Liv. Vort Billede, som er taget af en engelsk Kunstner forinden der skredes til Bortskaffelse af de ødelagte Vogne, vil give en bedre Forestilling om Katastrofen end hvilkensomhelst Beskrivelse.

Et kort Stykke Vei fra det Sted, hvor Ulykken hændtes, ligger Hampton Gay Papirfabrik, hvis Eier strax ilede til med sine Arbeidere og ydede virksom Hjælp, men Vognenes ramponerede Tilstand voldte mange Vanskeligheder ved at skaffe de Lidende ud. Senere kom de ved Telegraf fra Oxford tilkaldte Læger, og underkastede de Saarede en mere videnskabelig Behandling.

Efter de optagne Forhør synes det utvivlsomt, at Ulykken maa tilskrives den ovennævnte Aarsag, og at Bristen fandt Sted paa en udrangeret, firehjulet Vogn, som i Oxford var sat til Toget; men desuden lader det til, at Signallinen mellem Vognene og Locomotivet har været uklar. Denne sørgelige Begivenhed vil maaskee virke til Afskaffelsen af firehjulede Vogne, mod hvilke de engelske Blade nu, i de Reisendes Interesse, drage tilfælts, samt fremskynde Antagelsen af et forsvarligt System til at signalisere fra Vognene til Locomotivføreren, saa at denne, naar han gjøres opmærksom paa at der er Noget i Veien, vil kunne bremse strax, hvilket betydelig vilde have formindsket Ulykkens Omfang, hvis det var skeet i dette Tilfælde.

Det kongelige Theaters Tilskuer-Foyer.

Selv om Træsnittet i dette Numer af Bladet, fremstillende det kongelige Theaters Tilskuer-Foyer i dens vordende Skikkelse, var et Ideal af et Træsnit, vilde det naturligviis kun i høist begrændset Grad kunne give Forestilling om et Rum, hvor stærke Farver og glimrende Belysning i Forbindelse med elegante Toiletter skulde udgjøre de egentlige Virkemidler; men — en Skjelm giver Mere, end han kan, og man faaer tage til Takke med det, der lader sig præstere, i Øvrigt tagende Fantasien til Hjælp samt, hvis man vil, supplerende det, der gives af Billedet, med følgende Oplysninger.

Hensigten med denne Foyer er at yde Noget, som ganske vist ikke har Stort at gjøre med dramatisk Konstnydelse, men som dog er knyttet til de fleste eller alle større Theatre fra de senere Tider. Tilskuernes Foyer skal nemlig være en Salon, hvori Tilskuerne fra de dyreste Pladser, særlig fra Balcon-Etagen, kunne samle sig i Mellemaetene, conversere og nyde en eller anden let Forfriskning. Man kunde maaskee tilføie, at der i Tilskuer-Foyererne skal være Leilighed til at see de smukke Dragter, som selv de bedste Pladser i Theatersalen kun

ufuldstændig bringe til Skue. Om man end ikke afspærrer den fine Foyer for det mindre fine Publicum, vil dette dog i det Hele ikke søge dertil, eftersom man i Regelen ikke har Lyst til at træde frem i en mere elegant Selskabskreds med tarvelige Dragter. Det er da ikke beller Meningen, at Publicum her skal tilfredsstille en Appetit, der røber, at Middagstiden ligger paa et mindre fashionabelt Klokkeslet; det er en Forvildelse, naar saa plumpe Varer som f. Ex. Øl viste sig i dette Locale, og det er en fuldstændig Misforstaaelse, naar Gjesterne selv søge hen til de Buffets, der ere anbragte i smaa Siderum ved Salen. Nei, Tanken gaaer ud paa Promenade, Hvile og Conversation, medens Opvartningen overlades til galonerede Tjenere, der frembære en kvægende Frugt-Is, en pikant Likeur eller i det Høieste en flødeskummet «Tasse» Chokolade. Kun til saadant Brug ere de omtalte Buffets indrettede, og de, der have — om man saa tør sige — grovere Fornødenheder i Retning af tykt Smørrebrød, Øl og Brændevin, ville være at henvise til Restaurationslocalet ovenpaa, hvor Vedkommende da selv maa besøge Opvartningen, men hvor der til Gjengjæld ogsaa er rundeligere Plads ved de mad- og drikkefyldte Diske.

Vel er Architecternes Plan endnu ikke fastslaaet; men lad os ikke desto mindre efter disse indledende Betragtninger kaste et Blik paa den nye Foyer, saaledes som de have tænkt sig den. Fra den store halvrunde Spadsere-Foyer træder man ind igjennem Døre, der ere udførte som mat Bronce med blanke Ornamente. Staalgraae Silkegardiner med couleurtte Border, drappere Døre og Vinduer. Gulvet er af Egetræ i Parquet og med Mahogni-Indlægning; sorte Marmorkaminer med Bronce-Ornamente staae ved Endevæggene, fire Sofaer og Blomstergrupper fylde de lange Sidevægge samt Mellemrummene mellem Vinduerne, to runde Sofaer med Blomstervaser indbyde midt paa Gulvet til at sidde under Glandsen af tre funkende Glas-Lysekroner, hvis Straaler blive mangefold reflecterede i store Speile. Selve Væggene skulde afdeles ved sorte Marmorfriser og rigtmykkede Guldlister; derved fremkomme 8 store Felter, i hvilke Scener af Repertoires mest karakteristiske Stykker skulde anbringes. Man har f. Ex. tænkt paa en Scene af en Oehlenschlägersk Tragedie og af en Holbergsk Comedie, paa et Oprin af en Bournonville'sk Ballet, paa Scener af «Hamlet», af «Don Juan», o. s. fr. Men man agter ikke at gjænfremstille, hvad der er givet paa den virkelige Scene, saaledes at der skulde være Tale om at copiere Arrangementet eller om at portrætere bestemte sceniske Kunstnere; man ønsker at give Maleren frie Hænder, for at der i Billederne kan lægges desto Mere af en fyldig, almen Charakteristik af menneskelige Følelser, Stemninger og Lidenskaber. En saadan friere Behandling vilde ogsaa stemme bedst med den Stil, hvori denne Foyer skulde være holdt, idet den nærmest søger sine Forbilleder i en Tidsalder, da Væggene tapetseredes med Gobelins, som der jo imidlertid ikke nu kan være Tale om at skaffe eller om directe at eftergjøre. Man vil formentlig finde, at det hele Rum, der for Øieblikket er alt Andet end skjønt, da vil være ligesaa hyggeligt, som elegant.

Tilbage staaer at sige et Par Ord om Loftet, hvor alt nu den gipsede Casettering antyder Lidt af Ideerne. Man skal da tænke sig Bunden af Casetterne belagt med Sølv og decoreret med Reliefs i Guld: Genier og Engle, Arabesker osv. Inddelings-Linierne fremhæves ved Canellering og Maling i Mønstre à la greque, fra Skæringspunkterne skulde svulmende, gyldne Druer hænge ned. Endelig vil Loftets og Væggens Decoration være at forbinde ved en omløbende Frise, Relief paa farvet Grund. Da den aabne Loggia jo staaer i nær Sammenhæng med Tilskuernes Foyer, skal det kortelig nævnes, at man her har at tænke sig farvede Marmorbrøstninger, rige Arabesker paa Væggene og forgyldte Pendantifs foroven.

Til allersidst vil Læseren maaskee spørge om, hvad alt Dette skal koste, og hvilken Udsigt der er til at faae Planerne sat i Værk. Vi skulde dog ikke indlade os paa indiscrete Oplysninger om de forhaandenværende Midler, men kun gjøre den lige saa simple som sande Bemærkning, at jo ivrigere Publicum vil være for at fylde den Kasse, hvorpaa den kunstneriske Udsmykning skal bestrides, desto hurtigere vil Udsmykningen blive til Virkelighed, og vi tør endydermere paastaae, at der endnu i bemeldte Kasse er «nogle ledige Pladser», hvori Enhver med Tryghed kan anbringe de Kroner, som ikke kunne anvendes paa en bedre Maade end til det endnu saa ukongeligt nøgne, skaldede og hvidtødede kongelige Theaters kunstneriske Udsmykning.

En rundhaandet Gave hertil er allerede til-sikkret, nemlig fra den ligeoverfor sit Fædreland og

den er heller ikke, saavidt mig bekjendt, nogetsteds bleven opstillet.

*) Jeg var slet ikke denne Mands «Ven»; men det er en Eiendommelighed hos denne Art, at tiltale ikke-Matadorer som Skoledrenge. Mellem Ligestillede har en saadan Tiltale et Element af det Næsvise og Uforskammede, men fra Matadorens Standpunkt er det ikke saa; der er det tværtimod naturbegrunder, og forsaavidt interessant og henrivende.